

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 2115/2023
11.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Ђурица и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца СУНЦЕ ПЛУС ДОО Лесковац, чији је пуномоћник Властимир Симоновић, адвокат у ..., против туженог АГРОИНДУСТРИЈСКО КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АИК БАНКА Акционарско друштво Београд, чији је пуномоћник Зоран Атељевић, адвокат у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и ревизији туженог, изјављеним против пресуде Привредног апелационог суда бПж 825/23 од 14.09.2023. године, у седници већа одржаној 11.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда бПж 825/23 од 14.09.2023. године у делу којим је одбијена жалба туженог и потврђена пресуда Привредног суда у Лесковцу 2П 652/2018 дана 12.09.2019. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда бПж 825/23 од 14.09.2023. године у делу којим је одбијена жалба туженог и потврђена пресуда Привредног суда у Лесковцу 2П 652/2018 дана 12.09.2019. године, као недозвољена.

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда бПж 825/23 од 14.09.2023. године у делу којим је преиначена пресуда Привредног суда у Лесковцу 2П 652/2018 дана 12.09.2019. године и одбијен тужбени захтев и одлучено о трошковима поступка, као неоснована.

Образложење

Привредни суд у Лесковцу је донео пресуду 2П 652/2018 дана 12.09.2019. године, којом је у I ставу изреке усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде штете настале противправним актом сметања поседа – одузимања државине тужиоца на закупљеној непокретности у ... у улици ... број ..., у периоду од 22.04.2013. године до 05.02.2015. године, исплати на име материјалне

штете – стварне штете због оштећења на опреми износ од 890.118,00 динара, штете у виду изгубљене добити износ од 75.744.082,00 динара, штете на име достизања нивоа производње хлеба на ниво пре одузимања државине и довођења материјалне ситуације тужиоца на ниво пре штетникове радње износ од 63.767.092,00 динара, или све укупно износ од 145.401.292,00 динара, са законском затезном каматом почев од 08.02.2016. године до коначне исплате и у II ставу изреке обавезао туженог да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 2.908.500,00 динара.

Привредни апелациони суд је донео пресуду бПЖ 825/23 дана 14.09.2023. године којом је у I ставу изреке делимично одбио жалбу туженог и потврдио пресуду Привредног суда у Лесковцу П 652/2018 од 12.09.2019. године у делу става I изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете настале противправним актом сметања поседа – одузимања државине тужиоца на закупљеној непокретности у ... у улици ... број ... у периоду од 21.04.2013. године до 05.02.2015. године, исплати на име материјалне штете – стварне штете због оштећења на опреми износ од 890.118,00 динара са законском затезном каматом почев од 08.02.2016. године до исплате; у II ставу изреке преиначио пресуду Привредног суда у Лесковцу П 652/2018 од 12.09.2019. године у делу става I изреке тако што је одбио тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде штете настале противправним актом сметања поседа – одузимања државине тужиоца на закупљеној непокретности у ... у улици ... број ... у периоду од 22.04.2013. године до 05.02.2015. године, исплати на име штете по основу изгубљене добити износ од 75.744.082,00 динара и штете на име достизања нивоа производње хлеба на ниво пре одузимања државине и довођења материјалне ситуације тужиоца на ниво пре штетникове радње износ од 63.767.092,00 динара све са законском затезном каматом почев од 08.02.2016. године до исплате и у III изреке обавезао тужиоца да туженом накнади трошкове поступка у износу од 6.014.000,00 динара.

Тужилац је поднео дозвољену и благовремену ревизију, којом добија другостепену пресуду у делу којим је преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужиоца за накнаду штете по основу изгубљене добити и на име достизања нивоа производње пре штетникове радње, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. и став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужиоца.

Тужени је поднео благовремену посебну ревизију, позивом на одредбе члана 404. Закона о парничном поступку, којом добија другостепену пресуду у ставу I изреке којим је одбијена жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу за накнаду стварне штете због оштећења на опреми у износу од 890.118,00 динара, са законском затезном каматом од 08.02.2016. године до исплате, ради потребе за расправљањем правних питања од општег интереса и у интересу равноправности грађана, која се тичу питања да ли се у односу на недржаоца ствари може применити одредба члана 76. Закона о основама својинскоправних односа, те да ли се из разлога економичности и спречавања одуговлачења поступка може одбити спровођење доказног поступка који је нужан да би се поступило по обавезном налогу Вишег суда, у смислу члана 398. став 2. и члана 419. ЗПП.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужиоца.

Врховни суд је испитао разлоге посебне ревизије туженог по одредбама члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, којом је прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), те је на основу одредби из става 2. тог члана, одлучио да не дозволи посебну ревизију тужиоца, јер за то нису испуњени прописани услови, те је решио као у првом ставу изреке ове пресуде. Питање које је ревидент истакао, из домена материјалног права, није од општег интереса, нити од интереса за равноправност грађана, нити постоји потреба за уједначавањем судске праксе, нити за новим тумачењем права садржаног у нормама члана 76. Закона о основама својинскоправних односа. Евентуална погрешна примена материјалног права у доношењу пресуде није разлог за изузетну дозвољеност ревизије. Питање да ли нижестепени судови могу игнорисати налоге вишег суда и у вези с тим одбити доказне предлоге из разлога економичности и спречавања одуговлачења поступка је процесноправне природе, не може се сматрати питањем од значаја за правилност примене материјалног права као разлога за ревизију, те по природи питања не може бити дозвољен основ за посебну ревизију.

У том делу ревизија је недозвољена, по одредби члана 485. ЗПП, јер вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 100.000,00 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Зато је ревизија туженог одбачена, по одредби члана 410. став 2. тачка 5. и члана 413. ЗПП, у другом ставу изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по ревизији тужиоца по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку и одлучио да ревизија тужиоца није основана.

У одбијајућем делу пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, док повреде на које ревидент указује нису предвиђен ревизијски разлог по одредбама члана 407. ЗПП. Ревидент указује на чињенично стање које је засновано на налазима вештака о улагањима тужиоца у развој тржишта до 2013. године, што није од значаја за одлуку о овом тужбеном захтеву.

Према утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда, на основу ког је донета побијана другостепена пресуда, тужилац је од 2007. године користио по основу закупа пословне просторије у ... у улици ... број ..., ради обављања регистроване делатности – производње хлеба и пецива. Према правноснажном решењу Привредног суда у Лесковцу П 1223/2013 од 07.03.2014. године, тужени је дана 22.04.2013. године сметао посед тужиоца на покретним стварима – линији пекаре за производњу и печење хлеба – тунелској пећи са пратећом опремом, које су биле смештене у пословним просторијама у ... у улици ... број ..., на начин што је заменио браву на пословном

простору и тиме онемогућио тужиоца да уђе у посед. Сметање је трајало до 05.02.2015. године. По предлогу тужиоца за извршење на основу извршне исправе, одређено је спровођење извршења решењем Привредног суда у Лесковцу И 299/2014 од 19.08.2014. године и према записнику о попису и процени покретних ствари И 111/2015 од 05.02.2015. године тужилац је тада уведен у посед непокретности. По предлогу за обезбеђење доказа о затеченом стању објекта и покретних ствари, у поступку који се пред Основним судом у Лесковцу водио под РЗ 545/15 записником од 05.02.2015. године је констатовано затечено стање на лицу места, а затим је по налогу суда процењена висина штете на линији пекаре за производњу и печење хлеба и тунелској пећи са пратећом опремом од стране вештака машинске струке, на износ од 890.118,00 динара по ценама на дан вештачења, 18.02.2015. године. Штета на опреми настала је тиме што опрема није радила око две и по године. Комплет линија била је блокирана тестом, масноћом и киселинама, те је због таквог стања и комплетно кородирала, што указује да се ради о штети која је настала услед насилног прекида производње. Надаље, утврђено је да је тужилац био у непосредној државини и обављао своју привредну делатност машинама све до одузимања државине од стране овде туженог. Утврђено је и да је тужилац са туженом банком закључио уговор о кредиту 21.09.2012. године и да је у циљу обезбеђења потраживања туженог из тог уговора закључен уговор о залози покретне ствари – линији пекаре за производњу и печење хлеба – тунелске пећи са пратећом опремом. Тужилац није редовно измиривао своје доспеле обавезе по кредиту, па је тужени активирао залог пријавом поднетом 30.05.2013. године, о чему је и донето решење АПР Зл 13863-2/2012 од 03.06.2013. године, и започео поступак намирења потраживања које је обезбеђено заложним правом дана 22.05.2013. године, док је потраживање доспело 06.04.2013. године. У образложењу решења наведено је да се достава обавештења о отказу даљег коришћења средстава и активирања залог сматра уредном, јер је више пута покушана достава овде тужиоца на адреси у ... број ..., али је враћена са назнаком „није тражио“ и да је „затворено“. Првостепени суд је из налаза вештака економско-финансијске струке утврдио висину штете по тужиоца на име изгубљене добити за период од 23.04.2013. године до 05.02.2015. године у износу од 75.744.082,00 динара, те висину штете на име достизања нивоа производње на ниво пре одузимања државине и довођење материјалне ситуације тужиоца на ниво пре штетне радње у износу од 63.767.092,00 динара. Првостепени суд је закључио да је тужбени захтев у целости основан.

Другостепени суд сматра правилном одлуку првостепеног суда да обавезе туженог да тужиоцу накнади насталу стварну штету, због оштећења на опреми, у износу од 890.118,00 динара. Нижестепени судови закључују да постоји узрочно-последична веза између радње туженог, насилног прекида производње и настале штете у виду оштећења опреме у висини која је утврђена према цени на дан вештачења 18.02.2015. године, у износу од 890.118,00 динара. На основу тога је правноснажном пресудом обавезан тужени да тужиоцу накнади материјалну штету због оштећења на опреми, у ком делу посебна ревизија није дозвољена и ревизија туженог је одбачена.

Међутим, другостепени суд закључује да је тужилац као залогодавац изгубио право на државину опреме када о доспелости 06.04.2013. године није испунио обавезу према туженом као заложном повериоцу, према одредби члана 20. став 2. Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар. Тужени је у тој ситуацији стекао право на државину по самом закону у смислу члана 35. став 1. истог Закона. Из тих разлога другостепени суд закључује да по редовном току ствари

тужилац не би остварио очекивану корист, тако да остварење очекиване добити није спречено радњом туженог. Стога закључује да тужиоцу не припада право на износ од 75.744.082,00 динара на име штете по основу изгубљене добити, нити износ од 63.767.092,00 динара на име достизања нивоа производње хлеба на ниво пре одузимања државине и довођења материјалне ситуације тужиоца на ниво пре штетне радње, те је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев у том делу.

Врховни суд налази да је одлука другостепеног суда правилна.

У делу који се тиче одлуке о одбијању тужбеног захтева на име штете по основу изгубљене добити за износ од 75.744.082,00 динара и за накнаду штете у износу од 63.767.092,00 динара на име достизања нивоа производње хлеба на ниво пре одузимања државине и довођења материјалне ситуације тужиоца на ниво пре штетне радње, ревизија није основана, јер је одлука донета правилном применом материјалног права на правилно и потпуно утврђено чињенично стање.

Према одредбама Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар („Службени гласник РС“ бр. 57/03...99/11), уговором о залози уређују се права и обавезе залогодавца и повериоца (члан 2. став 3.). Залогодавац и после уписа заложног права у Регистар залогa има право да држи предмет заложног права и да га употребљава према његовој уобичајеној намени, а губи право на државину ако о доспелости не испуни обавезу према заложном повериоцу (члан 20.) Ако дужник не испуни своју обавезу о доспелости, заложни поверилац стиче право на државину по самом закону (члан 35. став 1.) Залогодавац је дужан да предмет заложног права преда заложном повериоцу на његов захтев (члан 39. став 2.).

Према одредби члана 154. Закона о облигационим односима, ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Према члану 155. истог закона, штета је умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист). Према члану 189. став 3. ЗОО, при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

Уговором о залози тужени је тужиоцу као залогодавцу оставио заложене ствари на коришћење. Међутим, тужилац је изгубио право на државину ствари када о доспелости, 06.04.2013. године, није испунио обавезу према туженом као заложном повериоцу. Тиме по редовном току ствари у конкретним околностима више не би могао да употребљава исте ствари у сврху обављања своје делатности. Штавише, према стању у списима предмета, у поступку који се водио између истих страна ради заштите од сметања поседа у коме је донето решење Привредног суда у Лесковцу ЗП 1223/2013 године, утврђено је и да је тужени тужиоцу доставио обавештење о отказу даљег коришћења средстава 03.04.2013. године. Како по редовном току ствари тужилац не би остварио корист употребом заложене опреме, јер је изгубио право да је држи и користи, није ни могао основано очекивати добитак од употребе заложене ствари, то остварење очекиване добити није спречено радњом туженог. Стога тужени није у обавези да тужиоцу накнади штету у виду измакле користи, нити на име достизања нивоа производње пре одузимања поседа. Осим тога, тужилац није доказао да је предузео радње и имао издатке ради достизања нивоа производње хлеба и

довођења материјалне ситуације на ниво пре одузимања државине на опреми, чиме није доказао да је трпео штету по овом основу.

Из тих разлога је одбијена ревизија тужиоца и потврђена другостепена пресуда у наведеном делу, применом члана 414. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић